سیاست

برای من ارزش پرخاش یک دانشجو بیشتر از تکریم افراد است

معـاون اول رییس‌جمهـور در نشسـت صمیمانه با نمایندگان دانشجویان گفت: بنابر دلایلی در دهه‌های گذشته، افول جدی در جنبش دانشجویی ایجاد شده است و تشکل‌های دانشجویی نیز تا حدی از بدنه خود فاصله گرفته‌اند. در شـکل‌گیری ایـن وضعیت، بدنه دانشجویی، مدیران دانشگاهی و دخالت‌های بیرونی در دانشگاه‌ها نقش داشته‌اند. نشست عارف، با نمایندگان انجمن‌ها و تشـکل‌های دانشجویی کشور برگزار شد. در این نشسـت عارف با تأکید بر نقش دانشجویان در بیان مطالبات مردم گفت: بـاور دولت چهاردهم این است که مشکلات کشور تنها از مسیر تعامل، گفت‌وگو و همزبانی میان دانشـگاه، جامعـه و حاکمیت قابل حل است و دانشـگاه‌ها باید به عنوان یک نهاد علمی و عمومـی، اداره امور خود را بر عهده داشـته باشـند. معاون اول رییس‌جمهور با اشاره به اینکه دانشجویان پل ارتباطی مردم با حاکمیت و زبان گویای مطالبات مردم هستند، افزود: همه مشکلات با تعامل و همزبان شدن قابل حل است و بهترین و پربارترین جلسات ما با دانشـجویان برگزار می‌شـود. عارف ضمن تاکید بر سابقه شکل‌گیری نخستین تشکل‌های دانشجویی با ابتکار مهندس بازرگان و آیت‌الله طالقانی تصریح کرد: تشکل‌های دانشجویی در طول ۴۸ سال گذشته بارها در صحنه حضور داشتند و پایه تحولات و حرکت‌های ارزشمند، به‌ویژه با محوریت امام خمینی(ره) بوده‌اند. دانشـجویان به دلیل روحیه مطالبه‌گـری از جایگاه ویژه‌ای در میان مـردم برخوردارند. بارها اعلام کرده‌ام که ارزش یک پرخاش دانشجو برای من بیشتر از تکریم افراد است، چراکه این رفتار از دلسوزی، آینده‌نگری و استقلال آنان نشأت می‌گیرد و وابستگی جناحی ندارد. معاون اول رییس‌جمهور با اشاره به نقش دانشجویان پس از پیروزی انقلاب اسـلامی، به‌ویژه در دوران دفاع مقدس و فرماندهی دانشجویان در جبهه‌ها، اظهار کرد: بنابر دلایلی در دهه‌های گذشته، افول جدی در جنبش دانشجویی ایجاد شده است. دانشجویان مانند گذشته حاضر به پرداخت هزینه نیستند و تشکل‌های دانشجویی نیز تا حدی از بدنه خود فاصله گرفته‌اند. در شکل‌گیری این وضعیت، بدنه دانشـجویی، مدیران دانشگاهی و دخالت‌های بیرونی در دانشگاه‌ها نقش داشته‌اند. عارف با اشـاره به اتفاقات سـال ۱۴۰۱ ادامه داد: علت اصلی حوادث سـال ۱۴۰۱ دخالت افرادی بود که نقشی در اداره دانشگاه‌ها نداشـتند، این دخالت‌ها هزینه‌هایی جدی برای کشـور به همراه داشت. در حوادث دی ماه نیز کشـور یک باخت جدی داشـت و حدود سه هزار جوان را از دست داد؛ جوانانی که می‌توانستند در مسیر سازندگی کشور نقش‌آفرین باشند. تدوین روایت دقیق و مبتنی بر داده از این رخدادها ضروری است و دانشگاه‌ها می‌توانند در این زمینه به دولت کمک کنند. معاون اول رییس‌جمهور با تأکید بر ضرورت گفت‌وگو در فضای دانشگاهی گفت: یکی از مشـکلات امروز دانشگاه‌ها، عدم همزبانی میان اساتید و دانشجویان است. بخشی از این اختلافات ناشی از عوامل تحمیلی و بیرونی، به‌ویژه از سوی کشورهای غربی اسـت اما نکته این است که گفت‌وگوی درون دانشگاهی می‌تواند راه‌حل این مسائل باشد. در حقیقت باید بررسی شود که آیا فضای فعلی دانشگاه‌ها در مسیر انسان‌سازی حرکت می‌کند یا خیر. حوادث زیان‌بار یک سـال گذشته نیازمند ریشه‌یابی دقیق است تا بتوان راه‌حل‌های اساسی ارایه داد. عارف درباره جنگ ۱۲ روزه افزود: این جنگ دسـتاوردهای ارزشمندی برای کشور داشت و نقش دانشگاه‌ها در حوزه علم و فناوری به‌روشنی نمایان شد. تجربه این دوره نشان داد هر جا دانشگاه نتوانست یا نخواست حضور موثر داشته باشد، با مشکل مواجه شدیم. در هشت ماه گذشته، یک خیزش خودجوش و جدی در دانشـگاه‌ها آغاز شده و دانشگاهیان به‌صورت شبانه‌روزی در حال فعالیت برای جبران کمبودها هستند. معاون اول رییس‌جمهور با اشاره به نتایج جدیدترین نظرسنجی‌ها درباره افزایش جایگاه اجتماعی دانشجویان و اساتید تصریح کرد: اگر حضور دانشگاهیان در سال‌های گذشته پررنگ‌تر بود، بسیاری از حوادث رخ نمی‌داد. این نشست آغاز نگاهی جدید به جایگاه دانشجویان است. سه میلیون دانشجوی کشور می‌توانند با یک حرکت جهشی، ایران را به جلو حرکت دهند. عارف با تأکید بر ضرورت وجود وفاق در میان تشکل‌های دانشجویی، اظهار کرد: ریشه بسیاری از اختلافات، منیت‌ها و دخالت‌های بیرونی است، اما اگر مسـاله مردم و منافع ملی محور قرار گیرد، اشتراکات فراوانی وجود خواهد داشت. این فعالان دانشجویی به موضوعاتی از جمله ضرورت بازتعریف نقش حاکمیت در نبرد روایت‌ها، بازبینی و بازتعریف مفهوم و جایگاه نخبه، مشکلات مربوط به قطعی و سرعت پایین اینترنت، ایجاد فضایی امن برای بیان دغدغه‌های دانشجویان، بهبود اطلاع‌رسانی دولت به مردم و... را مطرح کردند.

لاریجانی سه‌شنبه به مسقط می‌رود

منابع رسانه‌ای عمان از سفر علی لاریجانی دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران به عمان در روز سه‌شنبه خبر دادند. «محمد العریمی» کارشـناس عمانی و رییس انجمن روزنامه‌نگار عمان در پلتفرم ایکس نوشت: انتظار می‌رود علی لاریجانی سه‌شنبه وارد مسقط شود و پاسخ ایران در مورد پرونده هسته‌ای ایران را به همراه داشته باشد. این کارشناس عمانی و شخصیت رسانه‌ای عمان تاکید کرد: این سفر نشان‌دهنده ادامه فعالیت دیپلماتیک است و در عین حال نقش محوری سلطنت عمان را در تسهیل کانال‌های ارتباطـی و گفت‌وگو بین طرف‌های ایرانی و امریکایی تأییدی می‌کند. شایان ذکر است، «علی لاریجانی» دبیر شورای عالی امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران در بهمن ماه و بعد از برگزاری اولیـن دور مذاکرات ایران و امریکا به مسقط سفر کرد و پیشنهادات طرف امریکایی که به وزیر امور خارجه عمان منتقل شده بود به صورت مکتوب به دبیر شورای عالی امنیت ملی تحویل داده شد.

نگاهی به اصلی‌ترین چالش دولت و مجلس در آستانه سال جدید

اقتصاد ایران و معضل تورم بی‌پایان

تورم در اقتصاد ایران دیگر یک پدیده مقطعی یا محصول یک دوره خاص سیاست‌گذاری نیست؛ به تعبیری می‌توان آن را به یکی از مزمن‌ترین چالش‌های ساختاری کشور در چند دهه گذشته تبدیل‌شده دانست. از سال‌های پس از جنگ تا امروز، دولت‌های مختلف با گرایش‌های سیاسی و اقتصادی متفاوت، مهار تورم را در صدر وعده‌های خود قرار داده‌اند؛ از سیاست‌های انضباط پولی و مالی گرفته تا کنترل نرخ ارز، قیمت‌گذاری دستوری، اصلاح نظام یارانه‌ای و حتی جراحی‌های اقتصادی گسترده. با این حال، واقعیت آماری نشان می‌دهد که تورم نه‌تنها به‌صورت پایدار مهار نشده، بلکه در مقاطع متعددی به سطوحی رسیده که آثار آن بر معیشت خانوار، سرمایه‌گذاری، تولید و حتی سرمایه اجتماعی قابل چشم‌پوشی نیست.

در سال‌های اخیر، تشدید کسری بودجه، نوسانات ارزی، محدودیت‌های تجـاری و تحریمی، رشـد نقدینگی و نااطمینانی‌های سیاسـتی، همگی به عنوان موتورهای پیشران تورم عمل کرده‌اند. نتیجه این روند، شکل‌گیری انتظارات تورمی مزمن در سطح جامعه است؛ انتظاراتی که خود به عاملی مستقل در بازتولید افزایش قیمت‌ها تبدیل شده‌اند. در چنین شرایطی، حتی زمانی که برخی شاخص‌ها نشانه‌هایی از کاهش شتاب تورم را بروز می‌دهند، این کاهش معمولاً شکننده و کوتاه‌مدت است و با کوچک‌ترین شوک بیرونی یا درونی، مسیر صعودی دوباره فعال می‌شود.

در چند ماه گذشته نیز نشانه‌های روشنی از تداوم فشارهای تورمی مشاهده شده اسـت. گزارش‌های رسمی حاکی از آن است که برخی شـاخص‌های قیمتی بار دیگر روند افزایشی به خود گرفته‌اند. در تازه‌ترین گزارش منتشرشده از سـوی مرکز آمار ایران، نرخ تورم تولیدکننده با شیب صعودی همراه بوده اسـت؛ شـاخصی که از آن به عنوان «تورم پیش‌نگر» یاد می‌شـود، زیـرا افزایش هزینه‌های تولید معمولاً بـا فاصله زمانی به قیمـت مصرف‌کننده منتقل می‌شود. صعودی‌شدن تورم تولید می‌تواند زنگ هشداری برای ماه‌های پیش‌رو باشد و نشان دهد که فشار قیمتی در زنجیره تولید همچنان فعال اسـت و احتمال سرایت آن به بازار مصرف وجود دارد. اهمیت این موضوع از آن جا دوچندان می‌شود که اقتصاد ایران در وضعیت رشد اقتصادی شکننده قرار دارد و هر گونه سیاست ضدتورمی شـدید، اگر بدون ملاحظات رشد و اشـتغال اجرا شود، می‌تواند رکود را تعمیق کند. به همین دلیل، سیاست‌گذار در یک دوراهی دشوار قرار گرفته است: از یک سو مهار تورم بـه عنوان مطالبه اصلی افکار عمومی و شـرط لازم برای ثبات اقتصادی مطرح است و از سوی دیگر، ابزارهای مهار تورم-به‌ویژه در شرایط محدودیت منابع مالی و فشارهای بیرونی-هزینه‌های اجتماعی و سیاسی قابل توجهی دارند. با نزدیک‌شدن به سال آینده و آغاز فرآیند بررسی بودجه، به‌نظر می‌رسد تورم به اصلی‌ترین دغدغه مشترک دولت و مجلس تبدیل شده باشد. تعیین میزان افزایش حقوق و دستمزد، سیاست‌های حمایتی از اقشار کم‌درآمد، نحوه تأمین کسری بودجه و مدیریت یارانه‌ها، همگی مستقیماً با چشـم‌انداز تورمی گره خورده‌اند. هر تصمیم انبساطی در حوزه هزینه‌ها، اگر بدون منبع پایدار درآمدی باشـد، می‌تواند به تشدید فشار بر پایه پولی بینجامد و در نهایت به موج جدیدی از افزایش قیمت‌ها منتهی شود. در مقابل، سیاست‌های انقباضی شدید نیز ممکن است فشار معیشتی را بر طبقات متوسط و پایین افزایش دهد.

در این میان، برخی ایده‌های ساختاری نیز دوباره در فضای سیاست‌گذاری مطرح شده‌اند؛ از جمله طرح حذف چهار صفر از پول ملی که اجرای مقدماتی آن آغاز شـده است. موافقان این سیاست معتقدند که اصلاح واحد پولی می‌تواند به تسهیل مبادلات، کاهش هزینه‌های حسابداری و ارتقای وجهه پول ملی کمک کند. اما منتقدان بر این باورند که در غیاب مهار پایدار تورم، حذف صفرها بیشتر یک اقدام اسمی اسـت و تأثیر واقعی بر قدرت خرید یا مهار رشد قیمت‌ها نخواهد داشت. تجربه کشورهای مختلف نیز نشان می‌دهد که موفقیت چنین اصلاحاتی به‌شـدت وابسته به ثبات اقتصاد کلان و کنترل نقدینگی است.

طبق اعلام مرکز آمار، در پاییز امسـال، شـاخص قیمت تولیدکننده ۳۸۷.۱ بوده که نسـبت به فصل قبل (تورم فصلی) ۱۳.۸ درصد و در چهار فصل منتهی به فصل جاری نسبت به دوره مشابه سال قبل (تورم سالانه) ۴۵.۵ درصد افزایش داشته است. در فصل پاییز امسال، شاخص قیمت کل تولیدکننده نسبت به فصل مشابه سال قبل (تورم نقطه به نقطه) ۵۳.۷ درصد افزایش داشته است. در فصل پاییز ۱۴۰۴، درصد تغییرات شاخص قیمت کل تولیدکننده نسبت به فصل قبل (تورم فصلی) ۱۳.۸ درصد است که در مقایسه با همین اطلاع در فصل قبل (۱۰.۲ درصد)، ۳.۶ واحد درصد افزایش داشته است. به عبارتی، میانگین قیمت دریافتی توسط تولیدکنندگان به‌ازای تولید محصولاتشان در داخل کشور، در فصل پاییز ۱۴۰۴ نسبت به فصل قبل، ۱۳.۸ درصد افزایش دارد.

در این فصل بیش‌ترین تورم فصلی با ۳۰.۵ درصد مربوط به گروه «کشاورزی» و کمترین تورم فصلی با ۱.۷ درصد مربوط به گـروه «تولید، انتقال و توزیع برق» اسـت. در فصل پاییز ۱۴۰۴، درصد تغییرات شـاخص قیمت کل تولیدکننده نسبت به فصل مشابه سال قبل (تورم نقطه به نقطه) ۵۳.۷ درصد است که در مقایسه با همین اطلاع در فصل قبـل (۴۶.۱ درصد)، ۷.۶ واحـد درصد افزایش داشته است. به عبارتی، میانگین قیمت دریافتی توسط تولیدکنندگان به ازای تولید محصولات‌شـان در داخل کشـور، در فصل پاییز ۱۴۰۴ نسبت به فصل مشابه سال قبل، ۵۳.۷ درصد افزایش دارد.

در این فصل بیش‌ترین تورم نقطه به نقطه با ۸۵.۱ درصد مربوط به گروه «کشـاورزی» و کم‌تریـن تورم نقطه به نقطه با ۴۵.۱ درصد مربوط به گروه «خدمات» است. در فصل پاییز ۱۴۰۴، درصد تغییرات شـاخص قیمت کل تولیدکننده در چهـار فصل منتهی به فصل پاییز ۱۴۰۴ نسبت به مدت مشابه در سال قبل ۴۵.۵ درصد است که در مقایسه با همین اطلاع در فصل قبل (۳۸.۵ درصد)، هفت واحد درصد افزایش داشته است. به عبارتی، میانگین قیمت دریافتی توسط تولیدکنندگان به‌ازای تولید محصولاتشان در داخل کشور، در چهار فصل منتهی به فصل پاییز ۱۴۰۴ نسبت به دوره مشابه سال قبل، ۴۵.۵ درصد افزایش دارد. در این فصل بیشترین تورم سالانه با ۷۰.۴ درصد مربوط به گروه «تولید، انتقال و توزیع برق» و کم‌ترین تورم سالانه با ۳۹.۹ درصد مربوط به گروه «معدن» می‌باشد.

همزمان روز گذشـته یک خبر مهم درباره سیاست‌های اقتصادی آینده ایران منتشر شد. هیات عالی بانک مرکزی، نسـخه پیش‌نویس آیین‌نامه اجرایی قانـون اصلاح بند (الف) قانون بانک مرکزی (موضوع حذف چهار صفر از پول ملی) را تصویب کرد که بر اسـاس آن در دوره گذار، هر دو واحد پولی در گردش خواهد بود. این آیین‌نامه مشتمل بر تعاریف، الزامات دوره آماده‌سازی اجرای حذف چهار صفر از پول ملی از جمله بازطراحی و آزمون سامانه‌ها، نرم‌افزارها و سخت‌افزارها توسط نهادها و دستگاه‌های مرتبط، برگزاری دوره‌های آموزشی، اجرای برچسب‌گذاری دوگانه قیمت‌ها و... است. براساس مفاد این آیین‌نامه، زمان آغاز دوره گذار حداقل چهار ماه قبل از شروع به‌صورت عمومی اطلاع‌رسانی می‌شود و در دوره گذار، هر دو واحد پولی در گردش خواهد بود. دستورالعمل‌ها و شـیوه‌نامه‌های لازم در خصوص به روزرسـانی خدمات بانکی، تطبیق ارقام واحدهای پولی دوگانه پس از تصویـب آیین‌نامه در هیات وزیران، تدوین خواهد شد. این ایده با چالش‌هایی مواجه است. پس از سال‌ها بحث و بررسی در دولت و مجلس، اکنون قانون حذف چهار صفر از پول ملی به مرحله عملیاتی رسید و آیین‌نامه‌های اجرایی آن بـرای تصویب نهایی به هیات وزیران ارسـال می‌شود. این اقدام یکی از مهم‌ترین تغییرات ساختاری در نظام پولی کشور طی دهه‌های اخیر به‌شمار می‌رود. براساس مفـاد این آیین‌نامه، زمان آغاز دوره گذار حداقل چهار ماه قبل از شروع به صورت عمومی اطلاع‌رسانی می‌شود و در دوره گذار، هر دو واحد پولی در گردش است. بر اساس اعلام بانک مرکزی، در گام نخست بازطراحی سامانه‌های بانکی، به‌روزرسانی نرم‌افزارهای مالی، آموزش شبکه بانکی و تدوین دستورالعمل‌های تبدیل ارقام در دستور کار قرار می‌گیرد. به گفته مسوولان، اجرای کامل طرح به هماهنگی کامل میان دستگاه‌های اجرایی، نظام بانکی و بخش خصوصی نیاز دارد تا نظام اقتصادی کشور دچار تشنج زیادی نشود. موضوع حذف چهار صفر نخستین بار در قالب لایحه اصلاح قانون پولی و بانکی کشور در دستور کار قرار گرفت و پس از بررسی در مجلس شـورای اسلامی به تصویب رسید. این مصوبه پس از رفت و برگشت‌هایی متعدد با شورای نگهبان، نهایتاً در تاریخ ۱۳ مهر ۱۴۰۴ تایید و اکنون با اعلام هیات عالی بانک مرکزی وارد مرحله اجرا شد. طبق قانون مصوب شده، واحد پول ملی همچنان «ریال» باقی می‌ماند، اما با حذف چهار صفر، ساختار عددی پول کشور تغییر می‌کند و واحد خرد نیز «قران» تعریف می‌شود. بر این اساس، هر ۱۰ هزار ریال فعلی معادل یک ریال جدید خواهد بود و اسکناس‌ها و سکه‌های جدید متناسب با این تغییر توزیع می‌شوند. در میان نمونه‌های بین‌المللی، همواره به تجربه ترکیه اشاره می‌شود؛ کشـوری که پس از مهار تورم‌های سنگین دهه ۹۰ میلادی و تثبیت شاخص‌های کلان اقتصادی، اقدام به حذف صفر از پول ملی خود کرد. کارشناسان می‌گویند در آن تجربه، کنترل تورم پیش شرط اجرای موفق اصلاح پولی بود؛ موضوعی که به باور برخی تحلیلگران، در اقتصاد ایران هنوز به‌طور کامل محقق نشده و باید فکری به حال آن کرد. به دلیل وجود تحریم‌ها تورم کشـور همچنان رو به افزایش است و تاکنون نیز ریسک‌های تورمی در کشور کنترل نشده‌اند، با ادامه داشتن این شرایط و اجرا شدن قانون مذکور، پیش بینی می‌شود که شوک قابل توجهی به بازار وارد شود که بزرگ‌ترین تهدید به‌شمار می‌رود. علاوه بر بحث تورم، آماده‌سازی زیرساخت‌های فنی و فرهنگی نیز از جمله چالش‌های اجرای این طرح محسـوب می‌شود. تغییر در تابلوهای قیمت، سیستم‌های حسابداری، قراردادهای مالی و حتی عادت‌های ذهنی مردم، نیازمند زمان و اطلاع‌رسانی گسترده است که دستگاه‌های اجرایی باید به بهترین شکل در این زمینه عمل کنند. در مجموع، ورود قانون حذف چهار صفر به فاز اجرا را می‌توان نقطه عطفی در سیاسـت پولی کشور دانست؛ اقدامی که اگرچه با هدف ساماندهی نظام پولی و ساده‌سازی مبادلات انجام می‌شود، اما موفقیت آن بیش از هر چیز به مهار پایدار تورم، ایجاد ثبات اقتصادی و مدیریت دقیق مرحله گذار وابسته است و در صورت عدم تحقق این موضوعات مهم، می‌تواند آسیب جبران‌ناپذیری یا بسیار سختی به اقتصاد کشور وارد کند. از این منظر، پرسش اصلی پیش‌روی سیاست‌گذاران آن است که آیا مجموعه تصمیمات اقتصادی سال آینده می‌تواند نقطه عطفی در مهار تورم باشد یا این چرخه مزمن همچنان ادامه خواهد یافت؟ پاسخ به این پرسش نه‌تنها برای فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران، بلکه برای میلیون‌ها خانواری که تورم را در سبد روزانه خود لمس می‌کنند، حیاتی است. تورم دیگر صرفاً یک شاخص آماری نیست؛ به معیاری برای سنجش کارآمدی سیاست اقتصادی و سطح اعتماد عمومی به آینده تبدیل شده است.

سخنگوی وزارت خارجه:

واکنش ما به «حمله محدود» هم قاطع و شدید است

سخنگوی وزارت امور خارجه با اشاره به گمانه‌زنی‌ها درباره محتوای مذاکرات ایران و امریکا به ویژه درباره توافق موقت میان طرفین گفت که گمانه‌زنی‌ها درباره جزییات مذاکرات به‌ویژه در رابطه با توافق موقت هیچ مبنایی ندارد. اسماعیل بقایی در نشست هفتگی خود با خبرنگاران درباره احتمال توافق موقت گفت گمانه‌زنی درباره نحوه و محتوای مذاکرات زیاد است اما هیچ کدام از اینها را تایید نمی‌کنیم و جزییات مذاکـرات از جمله درباره توافق موقت هیچ مبنایی ندارد. تدوین هر متن مذاکراتی یک کار مشترک است. دیدگاه ما درباره خاتمه تحریم‌های امریکا و مباحث هسته‌ای روشن است و از دیدگاه طرف امریکایی هم مطلع هستیم. وی با بیان اینکه اگر حسـن نیت در هر دو سوی مذاکرات باشد می‌توان به نتیجه امیدوار بود خاطرنشان کرد: ما در مرحله تدوین دیدگاه‌ها هستیم و امیدواریم ظرف دو سه روز آینده در جلسـه‌ای که آقای عراقچی اعلام کردند دور دیگری از مذاکرات را داشته باشیم. سخنگوی وزارت خارجه همچنین در پاسخ به پرسشی مبنی بر اینکه ویتکاف تلویحا خواستار تسلیم ایران شده و مدعی شده ایران در فاصله یک هفته‌ای تا دستیابی به سلاح هسته‌ای قرار دارد؟ گفت: این اولین بار نیست با دیدگاه‌های ضد و نقیض مواجه می‌شویم. داوری را به مردم فهیم ایران می‌سپارم. هیچ مذاکره‌ای که هدفش وادار کردن یک طرف باشد به نتیجه نمی‌رسد، لااقل در مورد ایران چنین چیزی مقصودی ندارد. بارها اشاره کردیم ایران در پیگیری مسیر دیپلماتیک جدی و مصمم است زیرا به حقانیت دیدگاه‌هایمان مطمئن هستیم و از حیث منطقی و حقوقی و بین‌المللی به خود اطمینان داریم، بنابراین ما ثابت قدم با تکیه بر محکم بـودن پایه‌های مطالبات مان این روند را ادامه می‌دهیم. سخنگوی وزارت خارجه درباره سفر دبیر شورای عالی امنیت ملی کشورمان به مسقط در روز سه‌شـنبه اعلام کرد که این خبر را باید راستی آزمایی کنم، اطلاعی ندارم. بقایی در پاسخ به این پرسش که به‌نظر می‌آید یک دوگانگی میان مدیریت مذاکرات بین وزارت خارجه و دبیرخانه شـورای عالی امنیت ملی وجود دارد گفت: ما در مورد موضوع هسته‌ای بر اساس تصمیم‌هایی که در شورای عالی امنیت ملی اتخاذ می‌شود عمل می‌کنیم. همه دستگاه‌های ذی ربط از جمله سازمان انرژی اتمی و حوزه‌های اقتصادی بنابر ضرورت در این روند مشارکت دارند و در نهایت در سطح شورای عالی امنیت ملی تصمیم‌گیری انجام و وزارت خارجه هم بر همین اساس اقداماتش را انجام می‌دهد. وی درباره شـرایط ایران بـرای پذیرش پروتکل الحاقی که از سوی وزیر امور خارجه کشورمان اظهار کرد: ما به‌طور داوطلبانه در زمان اجرای برجام به پروتکل الحاقی عمل می‌کردیم بنابراین یک تجربه‌ای وجود دارد و قاعدتا اجرای چنین تصمیمی به ما به‌ازای لازم از جمله در حوزه رفع تحریم‌ها برمی‌گردد، از این رو اصل چنین موضوعی ابزاری برای اطمینان بخشی بیشتر برای ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای ایران است. سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان درباره اینکه پشت تان به چه چیزی گرم است در حالی که این میزان تسلیحات را امریکا به منطقه آورده است؟ با تاکید بر اینکه این اعتمـاد از حقانیت خودمان به تاریخ و تمدن ایران برمی‌آید، تصریح کرد: اساسا منش و کنش ایرانیان با تسلیم میانه‌ای ندارند. خواست ملت ایران در این ۴۸ سال عزت، استقلال و احترام به حاکمیت ملی ایران بوده است. از نظر حقوق بین‌الملل صحبت کردن درباره تسلیم با اصول و قوانین بین‌المللی مغایرت دارد. طبیعی است ملتی که تصمیم گرفته برای حفاظت از استقلال و تمامیت سرزمینی خود فداکاری کند در این مسیر ثابت قدم خواهد بود. وی درباره اینکه عدم شـناخت امریکا از قدرت ایران ناشی از چیست؟ با بیان اینکه این مساله ناشی از عدم شناخت نگاه ایران درباره مسائلی اسـت که برای ما عزت و منافع ملی محسوب می‌شود، گفت: آنها نمی‌توانند نگرانی‌های ملی و امنیتی ایران را نادیده بگیرند. یکی از کارهای ایران کلافه کردن آنهایی است که به دنبال زیاده خواهی از ایران باشند. نه فقط امریکا بلکه آنهایی که رویکردشان رویکرد خودبرتربینی باشد. اینکه از دوربین و لنز خودتان بخواهید ایران را داوری و تصور کنید، به نتیجه نمی‌رسید. بقایی تاکید کرد: میراث یک دولت مردمی تواند ترمیم زخم‌ها باشد نه نیشتر زدن به زخم‌های تاریخی. سخنگوی دستگاه دیپلماسی درباره رفع تحریم در قالب مذاکرات هسته‌ای با تاکید بر اینکه مردم خیلی خوب این روند را از نزدیک پیگیری می‌کنند گفت: مردم هم در مذاکرات خرداد و اکنون شاهد هستند برای به نتیجه رسیدن مذاکرات حاضریم روزها و هفته‌ها آن را ادامه دهیم. مذاکره‌ای برای ما سودمند است که منتج به نتیجه شـود. عقل و منطق و اخلاق حکم می‌کند هر چه زودتر بتوانیم برای دفع تحریم‌ها اقدام کنیم. وی تاکید کرد: مولفه اصلی توافق رفع تحریم‌هاست. امری که باید از سوی ایالات متحده اجرا و عملیاتی شود. در مقابل، از سوی ایران نیز باید اقدامات شفاف و مشخصی انجام شود تا اطمینان حاصل شود که برنامه هسته‌ای ایران هرگز به سمت نظامی شدن و تسلیحاتی شـدن نخواهد رفت. بقایی همچنین درباره اظهـارات متناقض مقامات امریکایـی در رابطه با مذاکرات گفت: در اینکه تناقض‌گویی‌های امریکا مانع عمده در مذاکرات است، کسی تردیدی ندارد. سخنگوی وزارت خارجه کشـورمان در پاسخ به سوالی درباره موضع‌گیری انگلیس مبنی بر اینکه اجازه نمی‌دهد از پایگاه دیه‌گو گارسیا علیه ایران اقدام شود؟ گفت: انگلیس کشوری اروپایی است اما عضو اتحادیه اروپا نیست، لذا هر کشوری باید تعهدات بین‌المللی خود و حاکمیت و تمامیت ارضی کشورهای دیگر را جدی بگیرد و قائل به این باشد که نظم و امنیت بین‌المللی در اولویت است و از اعمال زور کشوری علیه کشوری دیگر حمایت نکند. کشورها این نکته را در نظر داشته باشند که توسل به زور، نقض منشور سازمان ملل است. سخنگوی وزارت امور خارجه درباره خط و نشان کشیدن امریکا برای حمله به ایران در چارچوب حمله محدود، گفت: چیزی به نام «حمله محدود» وجود ندارد؛ اقدام تجاوزکارانه، اقدام تجاوزکارانه است. هر دولتی چنین اقدامی را تجاوز تلقی می‌کند و در چارچوب حق ذاتی دفاع مشروع خود، واکنشی قاطع و شدید نشان می‌دهد، بنابراین واکنش ما هم همین خواهد بود. بقایی درباره اینکه توافق برد - برد از نظر ایران چه ویژگی‌هایی دارد؟ گفت: توافقی که حق تضعیف شده ایران را برگرداند، این مطالبه اصلی است. همچنین در مساله هسته‌ای حقوق ایران به رسمیت شناخته شود. البته از زمانی که عضو معاهده منع اشـاعه شدیم، بخشی از حقوق ما به رسمیت شناخته شده است.

اقتصاد کلان

ابطال تعرفه‌های ترامپ به نفع کدام کشورها شد؟

جواد هاشمی | در یک تغییر سریع اوضاع، کشورهایی که بیشترین آسیب را از تعرفه‌های دونالد ترامپ دیده بودند، بـه عنوان بزرگ‌ترین برنـدگان تصمیم دیوان عالی امریکا برای لغو عوارض اضطراری رییس‌جمهور این کشور ظاهر شـده‌اند. چین، هند و برزیل از جمله کشورهایی هستند که اکنون پس از حکم دیوان عالی امریکا مبنی بر غیرقانونی بودن استفاده ترامپ از قانون اختیارات اقتصـادی اضطراری بین‌المللی برای اعمال عوارض، شـاهد کاهش نرخ تعرفه برای محموله‌های ارسالی به امریکا هسـتند. در حالی که ترامپ متعاقبا برنامه‌هایی را برای نرخ جهانـی ۱۵ درصد اعلام کرد، محاسبات بلومبرگ اکونومیکس نشان می‌دهد که این به‌معنای میانگین نرخ تعرفه موثر حدود ۱۲ درصد است که کمترین میزان از زمان اعلام تعرفه‌های «روز آزادی» توسط ترامپ در آوریل گذشته است. اقتصاددانان بانک مورگان استنلی می‌گویند برای آسیا میانگین وزنی نرخ تعرفـه از ۲۰ درصد، به ۱۷ درصد و میانگین عوارض بر کالاهای چینی از ۳۲ درصد، به ۲۴ درصد کاهش می‌یابد. این تسکین ممکن است موقتی باشد زیرا دولت ترامپ به دنبال اعمال عوارض بخشی و خاص اقتصادی برای بازسازی رژیم تعرفه‌ای خود است. اقتصاددانان مورگان استنلی به ریاست چتان آهیا در یادداشتی نوشتند: «با این حال، اوج عدم قطعیت در مورد تعرفه‌ها و تنش‌های تجاری گذشته است.» این تعرفه جدید سراسری عملا زمین بازی را برای شـرکای تجاری امریکا از نو تنظیم می‌کند. برای کشورهایی مانند چین که شاهد لغو تعرفه ۱۰ درصدی فنتانیل توسـط دادگاه‌ها بودند، صادرات اکنون با نرخ‌های تنبیهی کمتری مواجه است. بازندگان شامل اقتصادهایی از جمله بریتانیا و استرالیا هستند که تحت چارچوب «متقابل» قدیمی، برای تعرفه‌های پایین‌تر ۱۰ درصدی مذاکره کرده بودند. مقامات ارشد امریکا شرکای خود از جمله اتحادیه اروپا و ژاپن را تحت فشار قرار می‌دهند تا به تعهداتی که در مذاکرات قبلی انجام داده‌اند، پایبند باشند. آنها همچنین در آستانه سفر ترامپ به پکن برای دیدار با شـی جین‌پینگ، همتای چینی خود، به دنبال تداوم آتش‌بس یک ساله با چین هستند. چین، در بحبوحه یک تعطیلات طولانی، هنوز رسما در مورد تصمیم دیوان عالی امریکا اظهار نظر نکرده است. جیمیسون گریر، نماینده تجاری امریکا، به فاکس نیوز سـاندی گفت: «ما می‌خواهیم مطمئن شویم که چین به سهم خود از توافق پایبند است. بنابراین، این به معنای آن است که آنها به خرید محصولاتی که گفته بودند خریداری می‌کنند، ادامه می‌دهند.» کانادا و مکزیک نیز با عوارض مربوط به فنتانیل مواجه بودند، بنابراین آنها برنده می‌شوند زیرا این عوارض دیگر اعمال نمی‌شوند. به گفته تحلیلگران، اگر معافیت‌های تحت توافق تجاری امریکا-مکزیک-کانادا (USMCA) همچنان پابرجا بماند، آنها در «موقعیت بسیار مطلوبی» ظاهر خواهند شد.

■ **بازنده‌های بزرگ تغییرات تعرفه‌ای امریکا**

اعمال عوارض جدید ۱۵ درصدی، کشورهایی که نرخ ۱۰ درصدی قبلی را داشتند شامل استرالیا و بریتانیا را در وضعیت بدتری قرار می‌دهد، در همین حال، کشورهایی مانند ژاپن که قبلا نرخ رقابتی ۱۵ درصدی بر صادرات آنها اعمال می‌شد، اکنون شاهد از دست رفتن این مزیت بوده‌اند. حتی با وجود اینکه حکم دادگاه لایه جدیدی از عدم قطعیت را اضافه می‌کند، تحلیلگران با اشاره به انعطاف‌پذیری تجارت جهانی در طول سال گذشته و تغییر نسبتا جزئی در میانگین کلی نرخ تعرفه، بر این باورند که اثرات کوتاه‌مدت ممکن است محدود باشد. اقتصاددانان گروه گلدمن ساکس، از جمله دیوید مریکل، تخمین می‌زنند که ترکیب حکم دیوان عالی و تعرفه جدید اعلام شده بخش ۱۲۲، افزایش نرخ تعرفه موثر از ابتدای سال ۲۰۲۵ را از کمی بیش از ۱۰ واحد درصد، به ۹ واحد درصد کاهش خواهد داد.

تحویل رایگان کالابرگ در صورت خرید اینترنتی بالاتر از یک میلیون تومان

سخنگوی کارشناسـی معاونت رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون با بیان اینکه در صورت افزایش قیمت‌ها امکان جبران آن از طریق افزایش اعتبار کالابرگ وجود دارد گفـت: در خریدهای اینترنتی بالای یک میلیون تومان، تحویل رایگان کالا در منازل پیش‌بینی شـده است. ایمان زنگنه درباره آخرین وضعیت اجرای طرح کالابرگ در کشور توضیح داد: طبق تصمیمات اتخاذ شده در کارگروه ماده ۱۳ و با تفاهم مشترکی که میان وزارت جهاد کشـاورزی و وزارت تعاون به امضا رسید، دامنه شـمول اقلام کالابرگ افزایش پیـدا کرد. وی ادامه داد: در این راسـتا طی مذاکرات گسترده با ۹۰۰ تعاونی روستایی و برخی از خرده‌فروشی‌ها این امکان به‌وجود آمده که اقلامی نظیر پرتقال، سیب‌زمینی، پیاز و خرما هم با استفاده از شارژ کالابرگ از ۱۵ اسفند ماه خریداری شوند. سخنگوی کارشناسی معاونت رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون که در یک گفت‌وگوی رادیویی سخن می‌گفت، درباره احتمال افزایش مبلغ کالابرگ گفت: برابر آیین‌نامه مصوب هیـات وزیران، تغییرات قیمت اقلام سبد کالای اساسی به‌صورت فصلی ارزیابی می‌شود و در صورت افزایش قیمت‌ها، امکان جبران آن از محل منابع پیش‌بینی شده و از طریق افزایش اعتبار کالابرگ وجود دارد. زنگنه از امکان دسترسـی مردم به فروشگاه‌های زنجیره‌ای و سکوهای اینترنتی برای خرید اقلام